

Tehniški dan

Delavnica polstenja volne

Izdelava kuhinjske prijemalke

CŠOD Burja, MAJ 2020

Prpravila: Lili Baričič

PRIPRAVA NA DAN DEJAVNOSTI

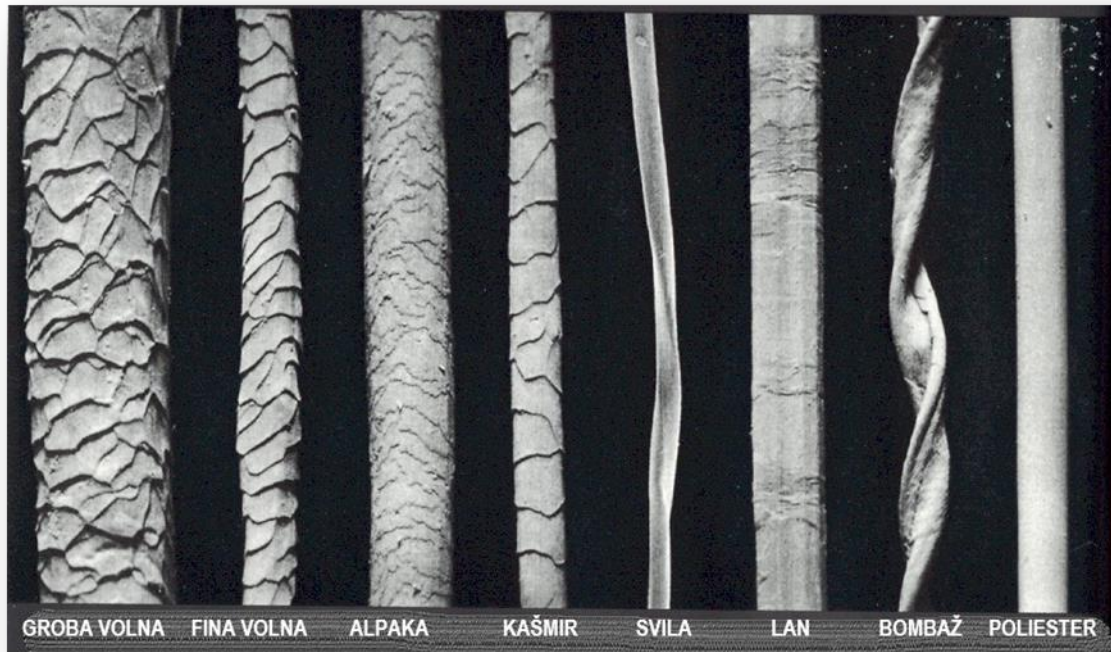
- Danes boš imel tehniški dan.
- Izdelal boš prijemalko za posodo iz volnenih vlaken.
- Vse potrebne pripomočke boš poiskal doma.
- Za delo pripravi delovno mizo, na katero pogrni plastičen prt.

Kaj je polst ali filc?

- Gre za prepleteno živalsko dlako.

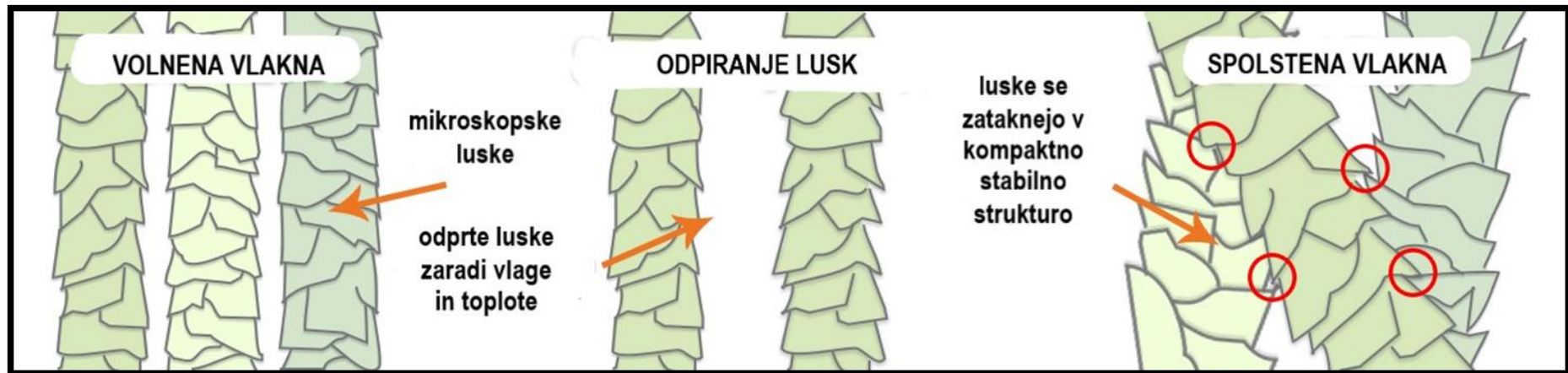
Nekaj primerov niti pod mikroskopom:

- Prve štiri so dlake ovac in koz.
- Gosenice sviloprejke izdelajo svilene niti.
- Lan in bombaž sta rastlinski vlakni.
- Poliestersko- umetno vlakno je gladko in ni primerno za polstenje.

Polstenje je proces, kjer se luske na vlaknih zaradi vlage in toplote odprejo, nato se zataknejo v kompaktno blago.

- Polstenje je 8000 let stara veščina predelave živalske dlake v najrazličnejše polstene izdelke.
- Polst predstavlja najstarejšo obliko tekstila, ki se je pojavljala v različnih delih sveta.
- Različne kulture so iz polsti izdelovale oblačila, preproge, pokrivala in jurte.

Vrste živalskih vlaken

- Alpaka-lama

- kamela

- Kašmir- koza

- Moher- angorska koza

- Angora- zajec

- Volna ovac (380 pasem)
- jezersko-solčavska ovca - slovenska pasma

- Merino - izvira iz Španije, zelo razširjena po celem svetu

Tehnike polstenja

- **Mokro polstenje** – topla milnica in mehanska ročna obdelava
- Primerno za torbice, nakit,...

- **Suho polstenje** – z iglami
- Primerno za majhne predmete.

- **Nuno polstenje** – kombinacija z različnimi naravnimi vlakni (svila, lan, bombaž, bambus,...)

Izdelava prijemalke za posodo - tehnika mokrega polstenja

- **PRIPOMOČKI ZA DELO:**

- plastičen prt,
- folija z mehurčki (30 x 30cm)
- til ali stara sintetična mrežasta zavesa (30 x 30cm),
- brisača,
- plastenka s toplo milnico in preluknjanim pokrovčkom (ena velika žlica tekočega mila za pol litra tople vode),
- alkoholni kis za vlaganje.

- **ZA NAČRT:**

- svinčnik, papir, dobra zamisel

- **ZA POLSTENJE:**
- Že pripravljena naravna mikana volna in česana barvna volna

- **Ali volna**, ki jo najdeš doma in je vsaj 80 % prava volna:
- Volnene niti položiš na mizo in jih malo razpleteš.

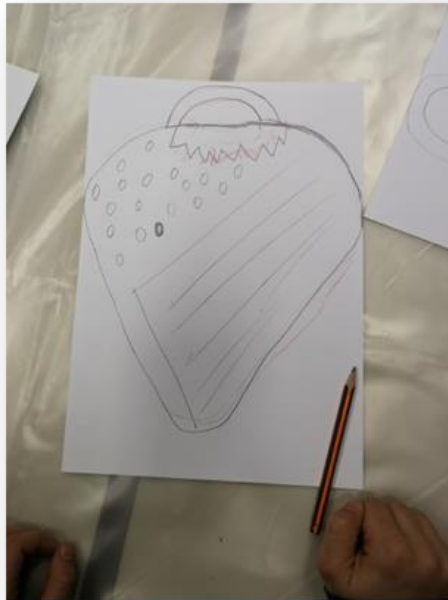
- S plastično ščetko češeš nitke tako, da potegneš ven tanke volnene niti in oblikuješ rahlo vatasto strukturo.

Načrt

- Načrt prijemalke nariši na list format A4.
- Osnovna oblika je lahko poljubna: npr. kvadrat, krog, pravokotnik,...
- Ker se volna krči, bo tvoj končni izdelek vsaj za eno tretjino manjši.

Postavitev volne in izdelava ročaja prijemale

- Na mizo postavi folijo z mehurčki, pod njo pa list z načrtom.
- Volno na debelo postavi na načrt, pazi da ne bo lukenj, zato večkrat pritisni na podlago, da preveriš pokritost.
- Posebej pripraviš ročaj prijemale. Približno 15 cm dolg svaljek samo na sredini malo zmočiš s pripravljeno milnico.
- Z dlanmi svaljkaš samo na sredini nekaj minut, da se volna sprime. Oba konca ročaja morata ostati suha.

Oblikovanje in okraševanje z barvo

- Ročaj vstaviš tako, da malo razpreš volno prijemalke in oba suha dela previdno potisneš med volno.
- Sledi okraševanje s poljubno barvo. Nitke polagaj na tanko in v različnih smereh.

Til in milnica

- Čez volno položi til ali kos stare zavese, ko si zadovoljen s postavitvijo.

- Preko tila na volno polivaj milnico, začni na sredini, z dlanmi nežno pritiskaj, da se vsa vlakna zmočijo in nežno povežejo.

- Previdno odstrani til in popravi obliko prijemalke, preveri debelino in povezanost ročaja.

Rolanje, rolanje....

- Prijemalko previdno zavij v folijo z mehurčki, nato še v brisačo.
- Sledi rolanje, valjanje zavite prijemalke.
- Valjaš od dlani do komolca in nazaj. Ponoviš 20 krat.

- Brisačo in folijo razgrneš, preveriš prijemalko, popraviš.
- Prijemalko obrneš in valjaš v nasprotni smeri.
- Ponavljaš valjanje v vseh štirih smereh.

- Prijemalko valjaš tudi iz druge strani.
- Ponavljaš, ponavljaš.....BODI VZTRAJEN.

- Skupni čas valjanja naj traja vsaj 30 minut.
- Ko se volnena vlakna povežejo se začne prijemalka krčiti.
- Zmanjša se približno za eno tretjino.

Kisla kopel

- Prijemalko na koncu splakneš s toplo vodo, da izpereš milnico.
- Sledi namakanje v raztopini vode in kisa za 10 minut (1 liter mrzle vode in velika žlica alkoholnega kisa).
- Prijemalko še enkrat splakneš in daš sušit.

• VAJA DELA MOJSTRA, ČE MOJSTER DELA VAJO.

ALI VEŠ:

- Izdelki iz polsti so unikatni, vzdržljivi, ognjevarni, iz obnovljivih virov in biološko razgradljivi..

- ZA KONEC:
- Na spletu poišči uporabne informacije o uporabi volne v vsakdanjem življenju,
- fotografijo dokončane prijemaleke pošlji učitelju/učiteljici.